

Czĕsto òd se

Je kaszĕbsczĕ słowò, co znaczy tĕli, co pòlskò „panika”? Strach, co òdjimò rozĕm? Pewno to je nôblĕzi. Co spròwiò, że lĕdze panikujĕ? Pewno tak je człowiek zbùdowóny, że czej sĕ bòji – ròżné głĕpòtĕ robi.

Lĕdzama wĕstraszonyma je lĕzi rzĕdzĕc. Temù rzĕdĕ straszĕ terroristama, a òne same sĕ nôwikszima, bò majĕ mònopòl na braniĕ bez mòc. A wĕzwĕskiwajĕ do te słuźbĕ a media: internetĕ, telewizjĕ a gazetĕ – i dobrze płacĕ jima za to. Kòżĕ sĕ bòjec, do lasów nie wchadac, na smĕtòrze, pòmału jachac, larwĕ zakładac, doma bez cwĕkù sedzec – chòcò to nijak nikògò nie chròni, w całoscĕ òd głĕpòtĕ. Chcemĕ wzac takĕ z lewi starnĕ òbswiĕconĕ Kanadĕ, dze lĕdzĕska za stòwaniĕ procĕm państwòwĕmù manijòctwù sĕ kòrony blokòwanim jima rechùnków w bankù! Państwa (bò jinĕ téż) coròz barzi zabiĕrajĕ swòjim òbĕwatelóm swòbòdĕ, wòlnosc. Ni mòże człowiek robic swòjĕgò łĕpa, gadac, co sĕ mĕsli, pisac... A òni tlòmaczĕ, że to je dobrze do òbĕwatela...

Nògòrszĕ je to, że parlameùtĕ, dze skòpicĕ głupekòwatĕch przepisów wprawòdzajĕ – sĕ fùlnĕ pòsĕlców a senatorów, co smiało mòże do nich rzec: twój rozĕmkù – biòj dodomkù. Tec taczich so lĕdzĕska demòkraticzno wĕbrelĕ. A głupĕch je skòpicĕ na swiece, a nôbarzi jich widzec je w internee. Taczich, co majĕ kaczi rozĕm téż. Najiwny, tzw. pòżĕteczny głĕpĕlowie. A co je nôsmùtniĕszĕ – czĕsto wĕsok ùczony... Chtos rzucy, że wnetkĕ zafelò cĕkru, mĕczy, nudłów, papieru do òbcĕraniò rzĕcĕ a rizu – i ju baùda ògłĕpiałĕch z ùrsazu wĕkùpiwò z krómów, co le sĕ dò. Tak bĕto chòcle na pòczĕtkù tegò pòszĕdłowĕgò cyrkù, dwa lata dowsladĕ. Rzeknĕ Wama, że òni do dzys dnia tĕch nudłów, rizów ni majĕ jesz spòtřebòwónĕ...

A chcemĕ wzac òstatné benzynów tankòwaniĕ. Lĕdzĕska bĕlĕ czĕsto òd se! Stojelĕ we wielemĕtrowĕch régach 24 gromicznika do tanksztĕlów. Tec to przejachac dodóm nie szło, tak drodżi bĕtĕ zasztòpónĕ. Niejedne sztacje wĕckłĕ zòróbk i pòdniosłĕ prizĕ. A ti stojelĕ do pòł nocĕ a płacĕlĕ jak za... zbòżĕ. A reno? Prizĕ spadłĕ. Rĕdżi zdżinĕtĕ. Spòkójno so człowiek zatankòwòł. Leno

A CHCEMĖ WZAC
ÒSTATNĖ BENZYNÓW
TANKÒWANIĖ. LĖDZĖSKA
BĖLĖ CZĖSTO ÒD SE!
STOJELĖ
WE WIELEMĖTROWĖCH
RĖGACH
24 GROMICZNIKA
DO TANKSZTĖLÓW. TEC
TO PRZEJACHAC DODÓM
NIE SZŁO, TAK DRODŻI
BĖLĖ ZASZTOPÓNĖ.

do bakù. Niĕ do kanistrów, do cysternĕ, cziwĕ, wannĕ, szamba, kònéwczĕ czĕ jiny sklònczi. Prosto tak, jak sĕ słĕchò. Czej zabraknie – tej sĕ leje. Leno ti z Warszawĕ sĕ òdgròzajĕ, że te sztacje, co prizĕ pòdniosłĕ – dostónĕ sztròfĕ. A jò pitóm: za co? Za to, że wĕckłĕ geszeft na lĕdzci głĕpòce?! A jak lĕdze majĕ zmądrzec, czej jima leznosc do nòuczi òdĕndze? Na straszĕnim sznĕrdżi wszelejaczĕ robiwajĕ téż chòcle kùndze òd ùbezpieczeniów. Ùbezpieczĕ sĕ, bò jak... to... Nawetkĕ jesmĕ zmùszony do ùbezpieczeniò swòjĕgò aùtoła (OC)! Czej jem pitòł biatkĕ òd ùbezpiekù, czemù jem zmùsziwóny, czej to je taczĕ dlò mie dobrĕ – òna jĕta tlòmaczĕc, że jò bĕ sĕ nie wĕptacył, czejbĕ kògò rozjachòł. Nie przekònała mie, bò to jò sòm za swòje czĕnĕ òdpòwiòdóm, równak

jem mùszòł zapłacĕc pòrà stówów, bò państwo wiĕ lepi, co je dlò mie lepszĕ, a za niewĕkùpieniĕ – bĕm mùszòł tim rabùsznikóm sztròfĕ zapłacĕc. Rabùsznikóm, bò czej mie bierzĕ dĕtczi bez mòc – to je czĕsti rabùnk!

Za mòckò dòwómĕ wiarĕ medióm. Za mało sami mĕsli, co je dobrĕ a lepszĕ dlò nas. Felĕje tzw. zdrów pòmĕszlĕnkù. Prosto chłòpsczĕgò zdrów rozĕmù. Zòs sĕ jaczĕ feminytsczi òbrażĕ, bò jem napisòł, że „chłòpsczi je zdrów”... Rzekniĕta: ale je ten Fópka przemądrzał! Jemù sĕ panika nie zdòrziwò? Ale jo! Móm strach wĕsokòscĕ. Niĕ ròz jem stanĕł dze wĕsok na dakù i ni mògł z mòla rĕszĕc. Ròz òbczas jazdĕ gòrskĕ kòlejĕkĕ sztrómù zafelało, a jò z małĕ córeczkĕ zybòł sĕ pòràdzĕsĕł mĕtrów nad jakĕs łĕkĕ, dze krowa sĕ pòsa a pòdzĕrała do gòrĕ, chto tak dĕrgòce. Równak kùreszce jem z dakù sĕ wĕdostòł, a sztróm w gòrach właczĕlĕ – i jem zòdnĕgò głĕpstwa nie zrobił. Le jò sĕ strachù stolĕmno najòdł... i wĕcygnĕł z te nòukĕ, co lepi je chòdzĕc pò grunĕce.

Wierzĕ, że kòdżi òsobny człowiek mò swòj rozĕm a wiĕ, co je nòt zrobic, tak cobĕ jiny nie zrobiłĕ mù krziwdĕ. I je w sztĕdze wzac za to òdpòwiedzalnòtĕ. Taczĕ bezcwĕkòwi „òwczĕ nĕk” rodzy sĕ colemało w karnie. A chto nôbarzi panikujĕ? Na to òdpòwiedzta sobie sami...

TÓMK FÓPKA